

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Octobri MCMX

Num. X.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS ROMANA EDITRIX

Pretium annuae subnotationis, est :

In Italia: Libellarum **6**

ubique extra Italiam: Lib. **9** (Doll. **1,80**; Sch. **7**; M. **7**; Rubl. **4**; Coron. **9**)

ante solvendum et recto tramite mittendam

ad SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA

apud
Gebethner et Wolf
—
Varsoviae Polonorum
Rakowskie Przedmiescie, 15

apud
"Kronika Rodzinna"
—
Varsoviae Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN ANGLIA

apud
Burns and Oates
—
London W.
28, Orchard Street.

IN CANADA

apud
Libraire Granger Frères
—
Montreal
1699, Rue Notre-Dame

SOCIETAS ROMANA EDITRIX

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

quae proprietatem habet Italici diarii "Corriere d'Italia",
et menstrui commentarii "VOX URBIS", quaelibet
opera edenda suscipit.

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

MONITUM

Operculi paginae commentarii VOX URBIS ad nuncia
officinarum, librorum, artificum evulganda, apta maxime
sunt, quod commentarius ipse per universas orbis regiones
latissime diffunditur.

Requirantur pretii prospectus

a SOCIETATE ROMANA EDITRICE

Roma - Via delle Coppelle, 35 - Roma

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

An Theologia sit vera scientia.

Philosophicae disputationes Modernistam inter et Thomistam.

— Quid sit iudicium liberum investigatur.

De condicionibus quibus continetur latinae linguae perceptio.

(Concluditur).

Trilicium et Uva. (Imitatio carminis Victoris Delaporte, S. I.).

Ex Italis urbis. — De Paulo Albera sacerdote, Rectore Salesianorum

Maximo nuper electo.

Acta Pontificia: Motu proprio quo quaedam statuuntur leges ad modernam periculum propulsandum.

Ex Sacris Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae: Ex Congregatione Consistoriali — Ex Congregatione S. Officii

— Ex Congregatione Rituum — Ex Congregatione de Sacramentis

— Ex Congregatione de Religiosis.

Diarium Vaticanum.

Annales. — Cretensis quaestio — Regia itinera.

Publici per orbem coetus legibus ferendis.

Per orbem.

Aenigmata.

AN THEOLOGIA SIT VERA SCIENTIA

Modernistae omnes (1) uno agmine facto, characterem quemvis « scientificum » Theologiae catholicae denegant, imo, prouti Pius X (Encycl. *Pascendi*) ait, « Theologiam scholasticam derident passim atque contemnunt ». Modernistarum mens, ab ipso Loisy (2) non absque durtia quadam, hisce verbis redditur: Medii aevi tempore nonnisi una et unica scientia exstitit, Theologia, quamvis verae scientiae characteribus non ornaretur. Cognitiones omnes aliae ad religionis scientiam referebantur; in qua quidem scientia, Aristotelis philosophia primatum obtinuit, atque loco experientiae necnon criticae, solum ratiocinium adhibitum fuit. Theologia nomine *Reginae scientiarum* donata fuit, non secus ac Papa nomine *Regis Regum* praeditus erat. Temporum progressu experimentalis methodus praevaluit, atque methodus critica tantam evolutionem accepit, ut philosophiam ipsam, historiam, necnon religionis historiam, uno verbo omnia, pervaserit. Non secus atque Ecclesia, Theologia progressui huic scientifico continuo sese opposuit. Theologia « revelationis scientia » fuit, non vero scientia revelata, neque *scientia scientiarum* est; immo, iuxta Modernistarum sententiam, nec scientiae naturam sibi vindicandi ius illi est, cum ad scientiae ordinem obiectum eiusdem non pertineat, neque scientifica sit methodus, quam ipsa adhibet.

Determinato prius scientiae conceptu, *veram Theologiam verae scientiae* naturam sibi vindicare ostendimus.

* *

Pro nonnullis scriptoribus, scientiae conceptus in sola experientia et in sola critica consistit. Nulla datur

scientia, nisi methodus experimentalis et methodus critica adhibeantur. Alii scientiae conceptum, vel in solis factis concretis atque individualibus nondum ad statum generalem reductis, vel in factis atque legibus reponunt. Scientia - ait Negri (1) - nonnisi *circa facta* est, secus *ideae* a priori, necnon *Metaphysica* habentur, quae omnia umbrae sunt. Scire *subiective* sumptum - scribit Kuhn (2) - est veritatem cognoscere, sive cognitio haec fiat immediate per intuitionem intellectus, sive mediate per demonstrationem; *obiective* vero est, quoddam veritatum systema, et absque systematibus nulla vera scientia datur.

Ut ab omni simus errore tuti, in conceptu scientiae a S. Thoma tradito sistimus. Iuxta Angelicum, scientia *certitudinem* iudicii, *demonstrationem* ex qua iudicium provenit, *principia* nota ex quibus procedit, includit et definiri potest: « Cognitio certa et evidens a mente habita ope ratiocinii demonstrativi »; ille scientia pollet, qui de re aliqua, quoad omnia, ac cum certitudine, rationem reddere potest. Hinc scientiae conceptus excludit a) cognitiones spontaneas, quae superficiem non intima rerum respiciunt; b) cognitiones vulgares, quae superficiales sunt, neque factorum explicationes tradunt; c) cognitiones incertas, cum scientia certitudinem postulet; d) cognitionem *per fidem*, quia fides est de non visis; scientia de rebus visis.

Iuxta Angelicum scientia includit *certitudinem* iudicii. « Quia ergo nomen scientiae importat quamdam certitudinem iudicii... si quidem certitudo iudicii fit per altissimam causam, habet speciale nomen, quod est sapientia; dicitur enim sapiens in unoquoque genere qui novit altissimam causam illius generis, per quam potest de omnibus iudicare; simpliciter autem sapiens dicitur qui novit altissimam causam simpliciter, scilicet Deum.

(1) Cf. WEISS *Die Religions-Gefahr* IV, 29; V, 4; VI, 26; VII, 68. — (2) *Autour d'un petit lièvre, Lettre à un jeune savant*, III.

(1) *Giuliano l'Apostata. - Prefazione.* — (2) *Loc. c.* (Cfr. *Vox Urbis* Mense Iulio MCMX, p. 98) §. 6.

"CORRIERE D'ITALIA,,

Diarium Romanum negotia pertractans quae ad res civiles,
religionem, commercia spectant.

Catholicorum diariorum omnium in Italia maxime diffusum.

Notitias quotidie sibi proprias accipit tum ex Italia, pro
cuius provinciis peculiares, quotidie pariter, vulgat
editiones, tum e praecipuis civitatibus orbis universi.

Pretium annuae subnotationis est:

In Italia lib. 15; apud exterarum gentes lib. 30.

Subnotatio cumulativa cum commentario VOX URBIS:

In Italia libel. 18; ubique extra Italiam lib. 34,50.

Subnotationes mittantur

ad SOCIETATEM ROMANAM EDITRICEM

ROMA — Via delle Coppelle 35, — ROMA

a) *Certitudo* « quia aliae scientiae certitudinem habent ex naturali lumine rationis humanae, quae potest errare; haec autem (Theologia) certitudinem habet ex lumine divinae scientiae, quae decipi non potest » (1).

b) *Demonstratio*, quia Theologia « ex articulis Fidei... ad alia argumentatur... disputat cum negante sua principia, argumentando quidem, si adversarius aliquid concedat eorum, quae per divinam revelationem habentur; sicut per auctoritates sacrae doctrinae disputamus contra haereticos, et per unum articulum contra negantes alium. Si vero adversarius nihil credat eorum quae divinitus revelantur, non remanet amplius via ad probandum per rationem articulos fidei, sed ad solvendum rationes, si quas contra fidem inducit » (2).

c) *Principia*, quia « haec doctrina non argumentatur ad sua principia probanda, quae sunt articuli Fidei; sed ex eis procedit ad aliquid ostendendum » (3).

III. — Tractatio quae 1°, catholicas veritates secundum fidei regulas, videlicet iuxta Ecclesiae magisterium, sacram Scripturam, Traditionem, necnon S. S. Patrum mentem exponit; quae 2°, contrarios errores recenset, examini subiicit, iudiciumque circa eosdem pronuntiat; quae 3°, veritates omnes catholicas ad systemata quaedam suprema reducit, verae scientiae characterem credita est. Modo Theologia ipsa est « Tractatio quaedam, qua catholicae veritates iuxta Fidei regulas, secundum nempe magisterium Ecclesiae, sacram Scripturam, Traditionem, necnon S. S. Patrum mentem exponuntur; in qua rursus errores eisdem veritatibus contrarii recensentur, examini subiiciuntur atque eisdem iudicium profertur; in qua denique contrarii errores ad suprema quaedam systemata reducantur. Nonnulli igitur iniuria character vere scientiae Theologiae denegatur.

***

S. Thomas (4) affirmat s. Theologiam esse scientiam aliis digniorem a) secundum *certitudinem*, quia Theologia certitudinem habet ex naturali lumine divinae scientiae, quae potest errare; haec autem Theologia habet ex lumine divinae scientiae, quae decipi non potest. b) Secundum *dignitatem* maiorem, quia ista scientia est principaliter de his, quae rationem transcendent. Aliae vero scientiae tractant ea tantum quae rationi subduntur. c) Secundum *finem rationem*, quia « finis huius doctrinae non est practica, est beatitudo aeterna, ad quam ultimum finem ordinantur omnes alii finis practicae ». Merito etiam Pius Pater (Pascendi) asseruit, Modernistas s. Theologiam non solum atque deridere « ex ignorantia », sed etiam « ex certitudine eius ignorant.

Helvetiorum.

P. REGINALDUS FEI O. P.

(1) S. Th. 1. 2. — (2) S. Th. 1. p. 1. 8. — (3) S. Th. ib. —

PHILOSOPHICAE DISPUTATIONES

MODERNISTAM INTER ET THOMISTAM

Quid sit iudicium liberum investigatur.

THOMISTA. — Quod tibi recentius promisi de iudicio libero fusius explanando, (1) id, amice dilectissime, tibi affero.

Dicenda vero maximi prorsus momenti sunt, unde haec attentioni tuae omnimodae commendo.

MODERNISTA. — Attentis ergo auribus adsto, qui te audiam libentissime.

T. — Iudicium rationis « practicum » quandoque dicitur liberum, ut distinctum contra naturale iudicium. Qui tamen dicendi modus probe intelligendus et explanandus est, si innumeros errores devitare vulerimus.

Id imprimis notandum est, solam voluntatem esse potentiam formaliter et proprie liberam, ita passim fatentibus omnibus; intellectum vero per se esse potentiam necessariam, utpote ab obiecto proprio dependentem.

Duplici tamen sensu dicitur iudicium liberum et quidem analogiae. Primo, quia a voluntate quoad actum seu exercitium pendet, cum voluntas actum suspendere et avertere libere possit: non tamen hoc sensu hic intelligitur iudicium liberum. Secundo autem iudicium dicitur liberum causaliter, quia nempe ut causa libertatis in voluntate, quod est rationis proprium, unde, iuxta effatum Aristotelicum, liberum arbitrium sit facultas rationis et voluntatis; rationis, inquam, causaliter; voluntatis formaliter. Quo sensu hic inquiritur quale sit istud iudicium liberum, ex quo voluntas in liberum actum exit.

Id imprimis, ex perpetua Aquinatis doctrina et ex natura rei, statuendum in genere videtur illud intellectus iudicium practicum dici liberum, cuius homo est dominus, seu quod in potestate iudicantis remanet, et ad quod iudicans non naturali instinctu movetur, sed seipsum movet, attingens et sciens formaliter sui iudicii et actum et causam, atque intrinsece potens aliud iudicare, imo et oppositum decernere.

Quam descriptionem omnibus philosophis Christianis arridere velim, atque ex terminis ipsis patere.

M. — Patet utique, siquidem verba tua rem exhibent perspicuitate sua, quin involvunt.

T. — Ut igitur totam quaestionem quasi prae oculis simul ponam, en varia capita argumentationis postmodum, etsi brevius, evolvenda.

Et primo quidem ex parte intellectus requiritur ut ipse sit intrinsece indifferens ad opposita iudicia, sicut et voluntas ad oppositas electiones.

Ex parte obiecti requiritur secundo ut ipsum, quantum sit ex ratione boni, sit contingenter amabile.

Et tamen tertio non requiritur ut intellectus propo-

(1) Cfr. *Vox Urbis* h. a. num. viii, pag. 116.

Me igitur non habeas importunissimum, ubi nonnihil a te exquiram de bono in communi, deque iudicii practici ad ipsum habitu.

T. — Imo de quaesito tuo dicenda dicam, et quidem summa alacritate, dum iam dictis quasi complementum addenda erunt.

Omnes passim confitentur amorem boni in universali libertate obiectiva, seu improprie dicta, liberum esse, eo nempe sensu quod huius amoris exercitium homo potest vel inire vel impedire, sicut cuiuscumque facultatis etiam naturalis impedire potest et applicare, v. gr. pedem ne ambulet, oculum ne videat, vel secus.

At vero in bonum universim dictum et quidem praesens, amor liber non est, sed ex natura in ipsum fertur voluntas. Inde ut quod non indiget discursu aliquo aut consilio, ut in ipsum feratur, sed instinctu proprio exit.

Id rursus quod omne consilium praecedat non potest procedere ab consilio, neque proinde a iudicio libero: atqui amor finis seu boni in communi praecedat omne consilium, ergo non a consilio, sed a natura est.

Cuius asserti ratio haec est, quod voluntas non solum potentia, sed et natura est, unde voluntati ut potentiae respondet bonum ex natura.

Inde autem pronum est colligere voluntatem ut potentiam agere ex iudicio et libere, ut naturam vero, necessario et immobiliter.

Iterum collige voluntatem non seipsam movere circa amorem boni in communi, seu finis, siquidem istud est per se amabile; sese autem movere simul et a Deo moveri per amorem naturalem boni in amorem boni particularis, seu medii ad bonum in communi.

Id demum exinde collige, voluntatem ut naturam esse fundamentum immobile eorum, quae voluntas eligit et agit ut potentia.

M. — Vix tamen intelligere quis poterit qua ratione actus esse possit simul et naturalis et liber, quod ex praemissis sequi videtur: siquidem idem actus est naturalis, ut amor boni in communi, seu beatitudinis, et liber simul dicendus erit, prout est hic vel ille actus, seu amor huius illiusve boni particularis.

T. — Res ipsa tamen sic se habet, ita ut in nobis nullus detur actus qui sub diverso sane respectu, et necessarius sit et liber. Cuius asserti ratio haec est, quod nullus detur beatitudinis in communi amor, qui non sit in individuo, proindeque simul et liber, sicut nullus occurrit amor boni in individuo, qui non sit ab amore boni in communi. Et hoc hisce terminis alicubi reddidit Aquinas: « Quamvis nullus possit vitare qui beatitudinem aliquo modo appetat, potest tamen vitare quod non appetat eam hoc modo quo est appetenda, et sic potest mereri vel demereri » (1).

Exinde etiam deduces, voluntatem semper agere ubi praesens per cogitationem obiectum aderit; non tamen ex necessitate, quia de obiecto non cogitare velle po-

test. Ratio est quia voluntas ex natura ad bonum in communi tendit, et ad quaecumque particularia bona, ubi nonnihil de bono in communi appareret, affective saltem, etsi non effective, id est cum effectu electionis secuto.

I. I. B.

DE CONDICIONIBUS QUIBUS CONTINETUR LINGVAE LATINAE PERCEPTIO

(Concluditur)

In qualibet institutione studiorum latinorum tria habentur: praeceptor, discipuli, et ratio docendi. Ex his tribus rebus solam rationem docendi emendatione indigere puto. Quippe dissentio vehementer ab iis hominibus, qui praeceptores latinos inscitiae inertiaeve arguere volunt: cuius furoris signifer apud nos fuit nescio quis Hungarus, ephemeridis cuiusdam Philadelphinae dudum extinctae olim administrator. Iste quum taetrum monstrum loquela pro latino sermone in vulgus commendaret et perpaucos nancisceretur quibus consilia sua probaret, in universum gregem magistrorum Americanorum invehi solebat, tamquam omni prorsus doctrina careremus latina, atque data opera nollemus meliora instituere, scilicet ne ignorantiam nostram tironibus proderemus. Sed huiusmodi crimina conviciaque a plerisque nostrum longissime abesse debent. Emendatio institutionis latinae neque doctrinae augmentum requirit, nec studii; verum novam melioremque rei latinae administrandae rationem, qua docentis notitia cum discentium animis facilius commodiusque se coniungat. Tanta est enim earum copia rerum, quae in bona institutione linguae latinae opus sunt, ut non modo invitos, sed ne cupidos quidem magister sine ipsorum cooperatione scientia sufficienti instruere possit. Impe-rare pensa, audire reddita, obscuriora explanare, curare iterando ne quid de memoria excidat, haec omnia ut necessaria esse confitebitur meus praeceptor, ita pro exigua solum parte officii sui habebit: multo maiorem opem a se exspectari volet.

***

Secundum igitur docendi praeceptum pono a primo facile proficiens, ut nempe ad discipulorum pensa meditationesque domesticas accedat in ipsis scholis cotidianis *praeceptoris expedientis atque ampliantis industria*. Etenim plurimas partes linguae latinae easque pernecessarias assignare tironibus pro penso domi faci-endo omittet magister, sed ad suos in scholis labores pertinere existimabit. Domi quidem apud se suum quisque tiro opus memoriae ac meditationis commodissime peraget; illic flexus, illic vocabula a vulgaris sermonis forma remotiora, illic praecepta et exempla structurae syntacticae ediscenda sunt: in scholis autem addiscant

(1) *Sent.* IV, d. 49. q. 1. a. 3. 2^m.

nat voluntas obiectum est indifferentius amabile prae alio opposito.

Imo quarto ut voluntas ad unum prae alio sese determinet, requiritur ut intellectus obiectum prae alio modo determinata amabile proponat.

Quarta vero pars ressumamus explanantes et determinantes.

Primum per imprimis ad iudicium practicum idemque iudicium est quod est intrinseca indifferentia in intellectu ad obiectum, sicut ad obiecti amabilitatem, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Secundo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Tercio per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Quarto per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Quinto per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Sexto per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Septimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Octavo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Nono per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Decimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Undecimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Dodecimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Trigesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Quaragesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Quingentesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Sexagesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Septuagesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Octogesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Nonagesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Centesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Centesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

Centesimo per hanc terminia patet, siquidem obiectum prae alio modo determinata amabile proponat, sicut et in voluntate intrinseca indifferentia ad amandum et non amandum obiectum.

vellim, utrum ex praedicta doctrina non tollatur ipsa libertas in iis qui libertatem negantes, fatalismo indulgentes, non possunt utramque indifferentiam sibi exhibere, scilicet voluntatis ad amandum, et amabilitatis in re amata.

T. — Statim repono, nullimode requiri ut explicite utramque indifferentiam quis sibi proponat, sed sufficere si implicite, ubi homo se violentiam non pati ex parte sui et ex parte obiecti conscius sit: unde Calvinus, etsi libertatem negaverit et requisita ad libertatem, attamen recte propter facinora puniendus fuisset: error enim, imprimis voluntarius non tollit naturam in homine sanae mentis et sicut fatalista, non obstantibus doctrinis suis, consilia quaerit et init de inchoandis et prosequendis, non obstantibus iisdem, puniendus erit, ubi facinorosus evadat. Ad libertatem quippe non requiritur cognitio inconsiderata vel falsa.

M. — Ex quibus dictis mihi videtur iudicium practicum quo voluntas ad actum percellitur, vario multipliceque titulo dici liberum.

T. — Recte dicis, carissime, atque hanc multipliciter enucleare mihi in promptu est. Imprimis enim liberum est tripliciter libertate voluntatis; quum primo voluntas libere intellectum ad actum moveat; secundo, quum quoad specificationem proponendo obiectum, quoad unionem media et rationes ex bona sui rationis; tertio, moveat ad assensum in rebus fidei rationis, extra rei evidentiam.

Secundo prae primis iudicium practicum est liberum libertate intellectiva, quae non est nisi indifferentia rationis ad opposita iudicia. Quum enim intellectus, apud philosophum, non est a natura determinatus ut sciat istud esse amabile vel secus; atque

sciat bonum ut bonum universaliter, et malum ut malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

statuitur ad bona particularia, in quibus iudicat bonum et malum, unde intellectus in ipso con-

TRITICUM ET UVA

(IMITATIO CARMINIS VICTORIS DELAPORTE, S. I.) (1)

*Fervebat aestas: triticum
cives melebant Nazarae,
et inferebant horreis
sudore parlas mergites.*

*Heu! nulla Iosepho seges
flavet metenda, virgini
nec ulla Sponsae: Coniugum
tectis Egestas insidet.*

*"I, Nate, ,, Mater admonet
Iesum trilustrem; " collige
quos forte messorum manu
fugisse culmos videris ,,"*

*Mandata divus perficit
Ephebus, arva qui cito
delonsa lustrans, perditas
solers aristas quaerital.*

*Quaerit relictas, ut bonus
nos ille Pastor devios
sociatur agnos, inferum
ne praeda simus hostium.*

*Amplum, suborto vespere,
Iesus manipulum legerat;
quem, fune vinctum iunco,
palerna fert ad limina.*

*Pura Maria coenulam
ornatque lino candido
mum; vocatus stridulam
Spiritus dolabram deserit.*

*Caesari, et actis gratiis,
Poellus deligit
nitore flammeo
vel aurum vincere.*

*Janestram repserat
pendula oitis; pendulam
uam, quam iubet
maturescere.*

*et uam mensulae
inque nobilem
arant; grandia
pandit haec mysteria:*

*et hisce symbolis
mondet gloriam,
et mortalibus
Poculum.*

*Dignatus hoc Convivio
ultra sitire nesciet
vel esurire, Caelitum
ut quem dapes refecerint ,,"*

*Ad haec, beati Coniuges
arsere sacris ignibus,
Deumque laudant, splendide
in nos suimet prodigum.*

FRANC. X. REUSS.

EX ITALIS URBIBUS

**De Paulo Albera sacerdote,
Rectore Salesianorum Maximo
nuper electo**

Decimo septimo kalendas Sept. hoc anno labente, magnus Salesianorum conventus habitus est Augustae Taurinorum, in illa urbis parte, quae ad orientem spectat et *Vallis Salicis* vulgo appellatur. Illic enim iamdiu, magna piorum Taurinensium approbatione, conditae sunt exuviae Ioannis Bosco, Salesianorum legiferi, et nuperrime Michaelis Rua, qui eius vestigiis mordicus insistens, adeo Parentis virtutes in se animumque retulit, ut merito alter Pater dici soleret.

Agebatur enim de re maximi momenti; quisnam ita ex omnibus excelleret, ut dignus reputaretur, qui in eius locum eligeretur. Maxima equidem animorum tranquillitate omnique longe prorsus repulsa honoris atque cupiditatis ambitione, id unum cuncti studebant, ut omnium dignissimum deligerent.

Nec lis diu agitata est, et sors divinitus cecidit in Paulum Albera, domo None, in agro Taurinensi. Hic pollens ingenio atque studiis multis ac magnis animi mentisque meritis laudatur. Namque sexaginta et amplius annos natus, inter eos adnumeratur, quos ipse Ioannes Bosco, primo Sodalitatis suae initio, ad virtutem coluit atque ad virtutem peramanter informavit. In eius spem crevit adolescens tum ingenii mansuetudine cultuque, tum pietate, quae eum maxime decet, qui ad religionem tendat atque ad sacerdotium.

Itaque, post optima in studiis indicia, sacerdotio initiatus, nihil antiquius habuit quam eundem sibi tramitem vitae sumeret a Parente ipsi signatum, eumque toto pectore sequeretur atque diligeret. Verum, quot aerumnas sustulit, quot vel amicorum iniurias est fortiter passus! Eodem tempore studiorum suorum specimen praeter ordinem dedit, atque Superioris voluntatem unice secutus, ut rite

postea, Gallicarum decus litterarum, nuper vivis

pueri, duce magistro, quaecumque praeterea vel auditu vel aspectu percipi possunt. Ut exemplum ponam, in plerisque linguis recentioribus tam Teutonicis quam Romanicis ingens est numerus verborum de latinis ascitorum, quae, sive formam respicias, sive sensum, aut nihil aut certe non multum ab antiquitate differunt. Hæc magister proferet et iterata usurpatione inculcabit, donec omnia omnibus pernoscantur. Item haud dissimili ratione eas voces formulasque quibus grammatica exponi solet sibi reservabit, ut, « post verba sentiendi et declarandi primaria enuntiatio sive affirmantis sive negantis per accusativum cum infinitivo exprimitur »; vel, « casus Subiecti verbi (s. Nominativus) et casus Obiecti verbi (s. Accusativus) diversa forma sunt, exceptis neutris ». Huiusmodi carmina si ipsa per se non adeo clara sunt, ut primo ad aspectum intellectum reddant, tamen repetitione satis frequenti innotescunt et, semel cognita, copiam verborum pueris exauebunt.

Tercio præcepto ut pro singulis vocabulis locutiones breviores tradantur, quales sunt, *unicus filius, Deus omnipotens, æquus dominus* (tribus significationibus). Cui præcepto si accesserit quartum ut de *etymologia* aliquid cottidie adiciatur, tum ex illa ampliatio quam supra commendavi uberrimos fructos sperare licebit. Ne extra locutiones modo datas progrediamur, hinc erant thronibus, monstrante magistro, *filia, dea, domina, deitas* (in ecclesiastica latinitate), *omnipotentia* (ibidem), *praepotens* (quod melius dicitur), *æquitas, iniquitas, iniquus, dominicus, dominica, dominium, dominatio. Dominandi* quidem verbum magistro occurret, sed ad deponentia verba reservabitur; neque enim omnia uno tempore agenda sunt.

Tum - quod duo præcepta complectitur - suadeo ut ad lectionem scripti alicuius facillioris quam primum adducantur thrones, et seorsum ab hac re, ut in *regulis grammaticis per ordinem discendis* contineantur. Lectiones autem velut oblectandi gratia concedi videantur et excipiant semper rei grammaticae institutionem ad alia scripta difficiliora tendentem. Ne quid legatur quod difficultates grammaticas exhibeat: alloquin et gravabitur animus ibi, ubi potius delectandus erat, et a legum grammaticarum debita expositione (quae rationem ordinemque postulat) misere arcebitur. Sed de hac re satis.

Venio nunc ad latine conscribendi exercitia, quae pars disciplinae latinae quam otiosa et molesta discantibus esse soleat non ignoramus; est tamen diligenter adhibenda, si verum usum sermonis latini nostris comparare studemus. Atque quidem usurpantur apud nos libri quidam utilissimi ad classicos auctores quasi co-

mitandos conscripti, quorum generalis ratio est, ut ex certis locis iam ante perlectis cognitisque anglicae proponantur oratiunculae exquisitissimis verbis conceptae at structura syntactica ab eo loco qui ob oculos sit longe alia. Voces igitur pueri ab ipso auctore latino petunt, orationem vero suam ad quaecumque tum temporis grammatices legem edocentur, conformant.

Sed tamen huiusmodi exercitationes plus laboris et molestiae pueris quam amplae et solidae scientiae adferunt. Quopropter alia ratio quaerenda est quae et minus molesta sit et (si fieri possit) alliciat pueros ad plura ultro suscipienda. Nulla autem efficacior erit, quam si modico nec ingrato labore magnas laudes thrones a magistro sese referre intellexerint. Quare pro septimo præcepto suadeo ut *liberior exercitatio latine conscribendi* instituitur. Ex. gr., iubeantur pueri vocabula et locutiones vel iam datas, vel e derivationibus facile divinandis, adhibitis quas norint legibus linguae latinae, in quam plurimas sententias vertere hasque coram condiscipulis, iudicante præceptore, reddere. Ut locutiones supra memoratas repetam, ad hunc fortasse modum orationem latinam component: « Dominus noster, Iesus Christus, Filius Dei omnipotentis unicus, æquus et iniquus in iudicium vocaturus (cf. vocaturus) est. Hic nobis benevolentiam Divinam (anglice *divine benevolence*) per sacramenta declaravit ». Sin autem excluditur theologia disputatio, aliae res tractari possunt, cum haud scio an ullum aliud argumentum æque clarum ineptentibus inveniatur.

Postremo auctor sum ut tum singulae voces tum dictiones longiores quam accuratissimas accipiant patris sermonis interpretationes. Scilicet, proposita aliqua vocula vel oratiuncula, tentent pueri cognoscere in quot et quales anglice loquendi figuras ipsa abire possit. V. g., homini *magnus* quidam nuperrime plus quam triginta invenit interpretationes anglica.

Sed hæc hactenus; iam tempus est toti nostrae disputationi modum imponere. Neque tamen universa subtiliter persequi institui. Etenim dum brevitati consulo et exiguitati spiritus indulgentia Editoris abuti atque in grandæ opus disputationes extendere plane nolui. Equidem in votis est fore ut liber quem in manibus habeo tandem aliquando in lucem prodeat, fratrum et sociorum censuram ingeane irritaturus. Interim firmiter credo adeo carere invidia commilitones huiusce militiæ, adeo amantibus esse Rei Publicae Latinae ut quisquis de studiis optimis bene meritus fuerit, is esse pro communi omnium defensore ac benefactore haberi confidere possit.

Chicago, mense Septembri MCM.

THEODORUS T. CHAVE.

Multa expertundo sunt, quae seignibus ardua videntur.

TACIT., Ann., XV, 59.

ut clerici e Seminariis egredientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeat. Nam in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem latet sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare, ut ceteris sapientum effatum sit, ceteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur (1). — Addimus haec, eos etiam Nobis laude dignos videri, qui, incolumi reverentia erga Traditionem et Patres et ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis (quod non aequè omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato ab historia lumine, collustrare studeat. Maior profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda: id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimenti capiat, iique reprehendantur utriusque qui modernistarum rem gerunt, quicumque positivam sic extollunt ut scholasticam theologiam despicere videantur.

De profanis vero disciplinis satis sit revocare quae Decessor Noster sapientissime dixit: *In rerum etiam naturalium consideratione strenue adlaboretis: quo in genere sacrorum temporum ingeniose inventa et utiliter ausa, sicut ante adhibebantur aequales, sic posteris perpetua commendatione et laude celebrabunt* (2). Id tamen nullo sacrorum cultui damno; quod idem Decessor Noster gravissimis istis verbis monuit: *Quorum causam errorum, si diligentius investigaverit, in eo potissimum sitam esse videmus, quod nostris hisce temporibus, quanto rerum studium vehementius fervent, tanto magis severiorumque disciplinae defloruerint: quaedam enim doctrinae hominum conticescunt; quaedam remissae tractantur, et quod indignius est, splendore praeclaritatis delecto, pravitate sententiarum et immaturitate portentis inficiuntur* (3). Ad hanc igitur doctrinam disciplinarum studia in sacris Seminariis promovere volumus.

In omnibus praeceptionibus tum Nostris tum Decessorum, ubi oculis adlici oportet, quum de Seminario vel Universitatum catholicarum moderatoribus et ceteris ad id agendum erit. Quicumque modo quodammodo imbuti fuerint, ii, nullo habito rei cultu, tum a regundi tum a docendi munere abiciantur, si iam funguntur, removeantur: item qui in schola aperteve favent, aut modernistas laudando culpam excusando, aut Scholasticam et ecclesiasticam doctrinam ecclesiasticum carpendo, aut ecclesiasticam potant, in quocumque ea demum sit, obediendo: item qui in historica re, vel archaeologica biblica nova student: item qui sacras neque profanas, aut profanas antepone videntur. — Venerabiles Fratres, praesertim in magisterio, nimia nunquam erit animadversio et doctorum enim exemplum plerumque commendandi. Quare, officii conscientia freti, prudenter et fortiter agitate.

Veritas et veritate ii sunt cognoscendi ac docendi: sacris initiari postulent. Procul, procul esto a novitatum amor: superbos et contumaces non recipiamus. — Theologiae laurea nullus in posterum, qui statum curriculum in scholastica philosophia non elaboraverit. Quod si donetur, inaniter agitur. Quae de celebrandis Universitatibus Sacris Episcoporum et Religiosorum negotiis a clericis Italiae tum saecularibus tum regula-

ribus praecepit anno MDCCCXCVI; ea ad nationes omnes posthac pertinere decernimus. — Clerici et sacerdotes qui catholicae cuiusque Universitati vel Instituto item catholico nomen dederint, disciplinas, de quibus magisteria in his fuerint, in civili Universitate ne ediscant. Sicubi id permissum, in posterum ut ne fiat edicimus. — Episcopi, qui huiusmodi Universitatibus vel Institutis moderandis praesunt, curent diligentissime ut quae hactenus imperavimus, ea constanter serventur.

« III. Episcoporum pariter officium est modernistarum scripta quaeve modernismum olent provehantque, si in lucem edita, ne legantur cavere; si nondum edita, ne edantur prohibere. — Item libri omnes, ephemerides, commentaria quaevis huius generis neve adolescentibus in Seminariis neve auditoribus in Universitatibus permittantur: non enim minus haec nocitura, quam quae contra mores conscripta; immo etiam magis, quod christianae vitae initia vitiant. — Nec secus iudicandum est de quorundam catholicorum scriptionibus, hominum ceteroque non malae mentis, sed qui theologiae disciplinae expertes ac recentiori philosophia imbuti, hanc cum fide componere nituntur et ad fidei, ut inquit, utilitates transferre. Hae, quia nullo metu versantur ob auctorum nomen bonamque existimationem, plus periculi afferunt ut sensim ad modernismum quis vergat.

« Generatim vero, Venerabiles Fratres, ut in re tam gravi praecipiamus, quicumque in vestra uniuscuiusque dioecesi prostant libri ad legendum perniciosi, ii ut exultent fortiter contendite, solemni etiam interdictione usi. Etsi enim Apostolica Sedes ad huiusmodi scripta e medio tollenda omnem operam impendat; adeo tamen iam numero crevere, ut vix notandis omnibus pares sint vires. Ex quo fit, ut serior quandoque pareatur medicina, quum per longiores moras malum invaluit. Volumus igitur ut sacrorum Antistites, omni metu abiecto, prudentia carnis deposita, malorum clamoribus posthabitis, suaviter quidem sed constanter suas quisque partes suscipiant; memores quae Leo XIII in Constitutione apostolica *Officiorum ac munerum* (1) praescribebat: *Ordinarii, etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita vel diffusa proscrivere et e manibus fidelium auferre studeant*. Ius quidem his verbis tribuitur sed etiam officium mandatur. Nec quispiam hoc munus officii implevisse autumet, si unum alterumve librum ad Nos detulerit, dum alii bene multi dividi passim ac pervulgari sinuntur. — Nihil autem vos teneat, Venerabiles Fratres, quod forte libri alicuius auctor ea sit alibi facultate donatus, quam vulgo *Imprimatur* appellant: tum quia simulata esse possit, tum quia vel negligentius data vel benignitate nimia nimiae fiducia de auctore concepta, quod forte postremum in Religiosorum ordinibus aliquando evenit. Accedit quod, sicut non idem omnibus convenit cibis, ita libri qui altero in loco sint innocentes, nocentes in altero ob rerum complexum esse queant. Si igitur Episcopus, audita prudentum sententia, horum etiam librorum aliquem in sua dioecesi notandum censuerit, potestatem ultro facimus immo et officium mandamus. Res utique decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat, ad clerum unum coercendo; integro tamen bibliopolarum catholicorum officio libros ab Episcopo notatos minime venales habendi. — Et quoniam de his sermo incidit, vigilant Episcopi ne, lucri cupiditate, malam librarii mercetur mercem: certe in aliquorum indicibus modernistarum libri abunde nec parva cum laude proponuntur. Hos, si obedientiam detrectent, Episcopi, monitione praemissa, bibliopolarum catholicorum titulo privare ne dubitent; item

(1) Att. ap. x Dec. MDCCCLXXXIX. — (2) Alloc., « Pergratus » 1890. cultores, vii Martii MDCCCLXXX. — (3) Alloc., ut supra.

(1) xxv Jan. MDCCCXCVI.

• vendae pietati destinatis, nec verbis ludibrium aut despectum sapientibus, nec stabilibus sentiis, praesertim, ut fere accidit, si quae affirmantur probabilitatis fines non excedunt vel praeiudicatis nituntur opinionibus. — De sacris Reliquiis haec teneantur. Si Episcopi, qui uni in hac re possunt, certo norint Reliquiae cuiuspiam auctoritates, ob civiles forte perturbationes vel alio quovis casu, interierint; ne publice ea proponantur nisi rite ab Episcopo recognita. Praescriptionis argumentum vel fundatae praesumptionis tunc tantum valebit, si cultus antiquitate commendetur; nimirum pro decreto, anno MDCCCXCVI a sacro Consilio indulgentiis sacrisque Reliquiis cognoscendis edito, quo edicitur: *Reliquias antiquas conservandas esse in ea generatione in qua hactenus fuerunt, nisi in casu particulari certa adsint argumenta eas falsas vel supposititias esse.* — Quum autem de piis traditionibus iudicium fuerit, illud meminisse oportet: Ecclesiam tanta in hac re uti prudentia, ut traditiones eiusmodi ne scripto narrari permittant nisi cautione multa adhibita praemissaque declaratione ab Urbano VIII sancita; quod etsi rite fiat, non minus facti veritatem adserit, sed, nisi humana ad credendum argumenta desint, credi modo non prohibet. Sic plane sacrum Consilium legitimis ritibus tuendis, abhinc annis triginta, edicebat: *Eiusmodi apparitiones seu revelationes neque approbatas neque damnatas ab Apostolica Sede fuisse, sed tantum permissas tamquam pie credendas, et solum humana, iuxta traditionem quam ferunt, idcirco etiam testimoniis ac monumentis confirmatas* (1). Hoc si timent, metu omni vacabit. Nam Apparitionis cuiusvis generis, prout factum ipsum spectat et relativa dicitur, veritatem semper habet implicitam de veritate facti: quod vero absoluta est, semper in veritate nititur, ferturque in personas ipsas Sanctorum qui honorantur. Similiter de Reliquiis affirmandum. — Illud demum Consilio praesentiae demandamus, ut ad socialia instituta itemque scripta quaevis de re sociali assidue ac diligenter adhibeantur, ne quid in illis modernismi lateat, sed Romanorum Pontificum praeceptionibus respondeant.

Haec quae praecepimus ne forte oblivioni dentur, ad nos et mandamus ut singularum dioecesium Episcopi, praesentato ab editione praesentium litterarum, postea quoque anno, diligenti ac iurata enarratione ad Sedem Apostolicam de his quae hac Nostra Decretum decernuntur, itemque de doctrinis quae in clero praesertim autem in Seminariis ceterisque catholicis institutis, his non exceptis quae Ordinarii auctoritati obnoxiae sunt, Idipsum Moderatoribus generalibus ordinum praesententur pro suis alumniis iniungimus ».

Quae plane confirmamus omnia sub poena temerariae scientiae adversus eos, qui dicto audientes esse reperiuntur. — In Seminariis quidem oportet partes institutionis eo tandem aliquando conspirent ut diuini nominis formetur sacerdos. Nec enim existimare contubernia studiis dumtaxat aut pietati paucisque re institutio tota coalescit, suntque ipsa tamquam ad sacram Christi militiam diuturna praeparatio fingenda. Ex iis igitur ut acies optime instructa omnino sunt duae res necessariae, doctrina ad mentis, virtus ad perfectionem animi. Altera postulat ut alumna sacrorum iuventus iis artibus apprime erudatur quae cum studiis rerum divinarum arctiorem habent cognitionem; altera singularem exigit virtutis constantiaeque praestantiam. Videant ergo moderatores disciplinae ac

pietatis, quam de se quisque spem iniciant alumni, introspeciantque singulorum quae sit indoles; utrum suo ingenio plus aequo indulgeant, aut spiritus profanos videantur sumere; sintne ad parendum dociles, in pietatem prони, de se non alte sentientes, disciplinae retinentes; recte sibi fine proposito, an humanis ducti rationibus ad sacerdotii dignitatem contendant; utrum denique convenienti vitae sanctimonia doctrinaque polleant; aut certe, si quid horum desit, sincero promptoque animo conentur acquirere. Nec nimium difficultatis habet investigatio; siquidem virtutum, quas diximus, defectum cito produnt et religionis officia flecto animo persoluta, et servata metus causa, non conscientiae voce, disciplina. Quam qui servili timore retineat, aut animi levitate contemptive frangat, is a spe sacerdotii sancte fungendi abest quam longissime. Haud enim facile creditur, domesticae disciplinae contemptorem a publicis Ecclesiae legibus minime discessurum. Hoc animo comparatum si quem deprehenderit sacri ephebei moderator, et si semel iterumque praemonitum, experimento facto per annum, intellexerit a consuetudine sua non recedere, eum sic expellat, ut neque a se neque ab ullo episcopo sit in posterum recipiendus.

Duo igitur haec ad promovendos clericos omnino requirantur; innocentia vitae cum doctrinae sanitate coniuncta. Neve illud praetereat, praecepta ac monita, quibus episcopi sacris ordinibus initiandos compellant, non minus ad hos quam ad candidatos esse conversa, prout ubi dicitur: « Pro-videndum, ut caelestis sapientia, probi mores et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendet... Sint probi et maturi in scientia simul et opere... eluceat in eis totius forma iustitiae ».

Ac de vitae quidem probitate satis dictum esset, si haec a doctrina et opinionibus, quas quisque sibi tuendas assumpsit, posset facili negotioungi. Sed, ut est in proverbiorum libro: *Doctrina sua noscet vir* (1); utque docet Apostolus: *Qui... non permanet in doctrina Christi, Deum non habet* (2). Quantum operae vero dandum sit addiscendis rebus multis equidem et variis, vel ipsa huius aetatis conditio docet, nihil gloriosius efferentis quam lucem progredientis humanitatis. Quotquot igitur sunt ex ordine cleri si convenienter temporibus velint in suis versari muneribus; si cum fructu exhortari in doctrina sana, et eos, qui contradicunt, arguere (3); si opes ingenii in Ecclesiae utilitatem transferre, oportet cognitionem rerum assequantur, eamque minime vulgarem, et ad excellentiam doctrinae propius accedant. Luctandum est enim cum hostibus non imperitis, qui ad elegantiam studiorum scientiam saepe dolis consutam adiungunt, quorum speciosae vibrantesque sententiae magno verborum cursu sonituque feruntur, ut in iis videatur quasi quid peregrinum instrepere. Quapropter expedienda mature sunt arma, hoc est, opima doctrinae seges comparanda omnibus, quicumque sanctissimis perarduisque muneribus in umbratili vita se accingunt.

Verum, quia vita hominis iis est circumscripta limitibus ut ex uberrimo cognoscendarum rerum fonte vix detur aliquid summis labiis attingere, discendi quoque temperandus est ardor et retinenda Pauli sententia: *non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem* (4). Quare, quum clericis multa iam satis eaque gravia sint imposita studia, sive quae pertinent ad sacras litteras, ad Fidei capita, ad mores, ad scientiam pietatis et officiorum, quam asceticam vocant, sive quae ad historiam Ecclesiae, ad ius canonicum, ad sacram eloquentiam referuntur; ne iuvenes aliis quaestionibus consecrandis tempus terant et a studio praecipuo distrahantur, omnino vetamus diaria quaevis aut

(1) Deer. II Mali MDCCCLXXVII.

(1) Prov. XII, 8. — (2) II Ioan. 9. — (3) Tit. 1, 9. — (4) Rom. XII, 3.

ceduntur ex peculiari Apostolico privilegio ab Ordinibus Religiosis, tamquam ipsorum propriae, benedicendi pias imagines, coronas, scapularia, numismata et similia (utpote a Minoribus pro Crucifixis ad Viam Crucis, a Praedicatoribus pro coronis Rosarii, a Carmelitis pro scapularibus B. M. V. de Monte Carmelo, etc.) eisque Indulgentias adnectendi? — *Resp. Negative.*

Praeterea SSmus. D. N. Pius Papa X has resolutiones adprobans et confirmans declaravit « non fuisse suae intentionis comprehendere sub N. 1 Motus proprii Quum per Apostolicas facultatem Benedictionem Apostolicam cum Indulgentia Plenaria una alterave vice, vel determinato alicui personarum coetui impertiendi ». (Ex decr. d. xvii mens. Iunii MCMX).

5. Utrum S. Congregationi S. Officii recognoscendae exhiberi debeant concessionēs Indulgentiarum et facultatem Indulgentias respicientium, quae ante diem 1 Novembris 1908 a S. Congregatione de Propaganda fide factae fuerunt suis subditis? — *Resp. Negative.*

6. Utrum exhiberi debeant recognitioni Congregationis S. Officii concessionēs Indulgentiarum et facultatem Indulgentias respicientium factae ab eadem Congregatione de Propaganda Fide post diem 1 Novembris 1908 et in posterum ab eadem faciendae suis subditis? — *Resp. Negative et ad mentem.* — Mens autem huiusmodi firma et observanda maneat lex per Decretum Congregationis Indulgentiarum ac SS. Reliquiarum a Benedicto XIV approbatum d. xxviii mens. Ianuarii 1761, confirmatum a Pio PP. IX d. xiv mens. Aprilis 1806, iterumque confirmatum a SSmo. Dno. N. P. X, die xxix mens. Septembris MCMVIII (*Ordo in Romana Curia, Normae peculiares cap. VII, n. 81*), hoc est: « Impetrantes posthac generaliter Indulgentiarum concessionēs teneri, sub poena nullitatis, gratiae obtentae, exemplar earundem concessionum a Secretariis S. Congregationis deferre »; idest Secretariis S. Officii. (Ex decr. d. xv mens. Iulii 1909).

Doctrina Renovationis, quam vocant, Eschatologica renuntiandum esset S. Congregationi S. Officii Renovationis, ut aiunt, Eschatologicae, etsi illas per Sacram Indicis Congregationem proscriptis ac diariis, inter quae nominanda cum prius phemeris *Jésus-Roi*, quae Pictavii in lucem prodierunt, adhuc inter fideles evulgari; Emi. ac Rmi. Dni. Cardines in rebus Fidei et morum Inquisitores Generales in plenario conventu habito die ii mens. Martii 1909 omnibus mature perpensis decernendum censuerunt: « Doctrinam de Renovatione Eschatologica esse adprobendam ». Sequenti autem die SSmus. huiusmodi resolutionem adprobavit atque confirmavit. (Ex decr. *Acta Apostolicae Sedis* vulgato d. xxxi mens. Augusti MCMX).

Commentaria et Opera in Indicem librorum prohibitorum relata.

Per decretum d. vii mens. Septembris MCMX in Indicem librorum prohibitorum relata sunt Commentaria et opera quae sequuntur:

A) *Rivista Storico-critica delle Scienze Theologiche.* — Pubblicazione mensile. Roma.

B) Libri collectionis « *Manuali di Scienze Religiose* hucusque editi, scilicet:

1. ALFONSO MANARESI — *L'impero Romano e il Cristianesimo nei primi tre secoli.* — Vol. I. Da Nerone a Commodo. Roma, 1910.

2. ERNESTO BUONAIUTI. — *Saggi di Filologia e Storia del Nuovo Testamento.* Roma, 1910.

3. FRANCESCO MARI. — *Il Quarto Vangelo.* Roma, 1910.

Ex Congregatione Rituum.

De usu coronidum sive ex ligno, sive ex metallo in altaribus.

Neque tolerari neque permitti potest, ne attempta quidem antiquissima consuetudine, in altaribus usus coronidum, sive hae lignae sint, sive ex metallo decenti coopertae, vel saltem de metallo totaliter confectae, non solum dum festivis diebus Sacra Solemnia sive Missae sive Vesperae celebrantur, sed etiam aliis temporibus. (Ex decr. d. xiii mens. Maii MCMX).

De Missa seu Collecta in anniversario electionis seu translationis Episcopi, iuxta caeremoniale Episcoporum.

Ex Decretis S. R. C. n. 3661 *Halifaxien.* 16 Aprilis 1866 ad III, et n. 3876 *Quebecen.* 13 Decembris 1895 ad VIII, dies electionis seu translationis Episcopi est ille, in quo provisio Ecclesiae Episcopalis a Summo Pontifice publicatur in Consistorio, sive ipsa electio seu translatio fiat in Consistorio, sive in eo tantum enunciatur electio seu translatio antea facta; atque ab eiusmodi publicatione consistoriali hucusque communiter computatum est anniversarium electionis seu translationis Episcopi ad effectum Missae seu Collectae respondentis iuxta Caeremoniale Episcoporum (lib. II, cap. xxxv). Nunc autem, de mandato SSmi per S. Congregationem Consistorialem patefacto, Sacra Rituum Congregatio statuit ac declaravit diem anniversarium electionis seu translationis, in casu et ad effectum de quo agitur in citato libro et capite Caeremonialis Episcoporum, quoad Episcopos in Consistorio electos seu translatores, computandum adhuc esse a die publicationis consistorialis; quoad ceteros vero Episcopos antea electos seu translatores, in posterum non a die enunciationis in Consistorio, sed a die expeditionis decretorum seu litterarum Apostolicarum ad electionem seu translationem pertinentium; non obstantibus resolutionibus in contrarium hucusque editis. Denique Sacra eadem Congregatio iterum atque opportune declaravit, diem anniversarium electionis seu translationis Episcopi Coadiutoris cum futura successione relate ad Missam ipsam seu Collectam, cessante Coadiuti munere et adveniente Coadiutoris successione, item a die expeditionis decretorum seu Litterarum Apostolicarum pro Coadiutoria supradicta esse computandum; prouti alias resolutum fuit, praesertim in una *Marianopolitana* n. 3440, diei 30 Ianuarii 1878. (Ex decr. d. viii mens. Iunii MCMX).

Sequitur inde ut etiam Collecta pro eligendo novo Episcopo, tempore Ecclesiae vacationis, iuxta disposi-

commentaria, quantumvis optima, ab iisdem legi, onerata moderatorum conscientia, qui ne id accadat religiose non caverint.

Ut autem suspicio segregetur omnis clanculum se inferentis modernismi, non solum omnino servari volumus quae sub numero secundo superius praescripta sunt, sed praeterea praecipimus ut singuli doctores, ante auspicandas ineunte anno praelectiones, Antistiti suo textum exhibeant, quem sibi quisque in docendo proposuerit, vel tractandas quaestiones, sive *theses*; deinde ut per annum ipsum exploretur sua cuiusque magisterii ratio; quae si videatur a sana doctrina discedere, causa erit quamobrem doctor illico amoveatur. Denique, ut, praeter fidei professionem, iusiurandum det Antistiti suo, secundum adiectam infra formulam, et subscripto nomine.

Iusiurandum hoc, praemissa Fidei professione per formulam a sa. me. Decessore Nostro Pio IV praescriptam, cum adiectis definitionibus Concilii Vaticani, suo antistiti item dabunt:

I. Clerici maioribus ordinibus initiandi; quorum singulis antea tradatur exemplar tum professionis fidei, tum formulae edendi iusiurandi ut eas accurate praenoscant, adiecta violati iusiurandi, ut infra, sanctione.

II. Sacerdotes confessionibus excipiendis destinati et sacri concionatores, antequam facultate donentur ea munia exercendi.

III. Parochi, Canonici, Beneficarii ante ineundam beneficii possessionem.

IV. Officiales in curiis episcopalibus et ecclesiasticis tribunalibus, haud exceptis Vicario generali et iudicibus.

V. Adlecti concionibus habendis per quadragesimae tempus.

VI. Officiales omnes in Romanis Congregationibus vel tribunalibus coram Cardinali Praefecto vel Secretario eiusdem sive Congregationis sive tribunalis.

VII. Religiosarum familiarum Congregationumque Moderatores et Doctores antequam ineant officium.

Professionis fidei, quam diximus, editique iusiurandi documenta, peculiaribus in tabulis penes Curias episcopales adserventur, itemque penes Romanarum Congregationum sua quaeque officia. Si quis autem, quod Deus avertat, iusiurandum violare ausus fuerit, ad Sancti Officii tribunal illico deferatur.

(Ad proximum numerum).

EX SACRIS CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE

Ex Congregatione Consistoriali.

De secreto servando in designandis ad Sedes Episcopales.

Rogantibus nonnullis Antistitibus, ut decretum S. C. Consistorialis diei 30 Martii 1910, de secreto servando in iis designandis, qui ad sedes episcopales proponuntur in Foederatis Statibus Americae Septemtrionalis, extenderetur ad suas quoque dioeceses et provincias ubi eadem vel similis forma designationis obtinet, SS. D. N. Pius PP. X, de consulto S. C. Consistorialis, sibi oblatis obsecundans, statuit ac decrevit, ut mentum decretum congrua congruis referendo, ad omnes

praedictas regiones extendatur eiusque praescripta ab omnibus, ad quos spectat, adamussim serventur. (Ex decr. d. II mens. Iulii MCMX).

De providendis Episcopalibus Sedibus in provincia S. Ioannis de Terranova.

In provisione Sedium Episcopaliū memoratae provinciae ecclesiasticae eadem servari debent normae, quae videntur in provinciis domini Canadensis. (Ex decr. d. XVIII mens. Iulii MCMX).

Circa competentiam relate ad Missas votivas.

Ad S. C. de disciplina Sacramentorum spectat concedere facultatem legendi Missam votivam, praeterquam coeco aut coecutienti, de quibus in normis Romanae Curiae (pars 2, cap. 7, art. 3, n. 10-g), etiam senio confectis vel alio morbo laborantibus; eademque S. C. in superius memoratis casibus concedere valet facultatem non solum legendi Missam votivam B. M. Virginis aut pro defunctis, sed etiam alias Missas votivas a S. Sede approbatas. (Ex decr. d. XVI mens. Augusti MCMX).

De amotione administrativa ab officio et beneficio curato.

Per decretum S. Congregationis Consistorialis datum d. XX mens. Augusti MCMX novae peculiare normae constitutae sunt triginta duobus canonibus conclusae, quibus gravis haec ecclesiasticae disciplinae pars deinceps regatur (1).

Ex Congregatione S. Officii.

Dubia circa interpretationem Motus Proprii «Quum per Apostolicam» d. VII mens. Aprilis MCMX (2).

Exortis circa interpretationem Motus Proprii «Quum per Apostolicam» d. VII mens. Aprilis MCMX quibusdam dubiis, hanc Congregationi S. Officii (Sectio de Indulgentiis) praesentata, resoluta sunt prouti sequitur:

I. Quum S. Congregationi S. Officii recognoscendae exhiberetur collectio Indulgentiarum et facultatum Indulgentiarum, quae ante diem 1 Novembris 1909, Congregatione tunc temporis Indulgentiarum, Brevium et Memorialium, Responsum Negative.

II. Quum S. Congregationi S. Officii exhiberetur collectio Indulgentiarum respicientium Indulgentias, quae ante diem 1 Novembris 1909, Congregatione tunc temporis Indulgentiarum, Brevium et Memorialium, Responsum Negative.

III. Quum S. Congregationi S. Officii exhiberetur collectio Indulgentiarum respicientium Indulgentias, quae ante diem 1 Novembris 1909, Congregatione tunc temporis Indulgentiarum, Brevium et Memorialium, Responsum Negative.

IV. Quum S. Congregationi S. Officii exhiberetur collectio Indulgentiarum respicientium Indulgentias, quae ante diem 1 Novembris 1909, Congregatione tunc temporis Indulgentiarum, Brevium et Memorialium, Responsum Negative.

(1) Off. num. sup.

professionem admitti queant, absque venia Apostolicae Sedis. — *Resp.* Negative.

II. An ii, qui in aliqua familia Religiosa primam tantum professionem emiseraut ante publicationem decreti, valide admitti possint ad alteram professionem, scilicet solemnem in Ordinibus Regularibus, et perpetuam in ceteris Institutis, si in decreto comprehensi fuerint. — *Resp.* affirmative; sed Superiores sub gravi obligatione tenentur: a) opportunas, secretas iuratasque informationes exquirere Superiorum Seminarii, vel Collegii, vel Instituti religiosi a quo, circa veras causas exitus alumnorum, de quibus agitur; b) moraliter aliunde certos fieri et de bonis eorum religiosi moribus, et de solidae vocationis argumentis, et, si agatur de clericis candidatis, etiam de idoneitate litteraria. Et Superiores a quo, graviter onerata eorum conscientia, tenentur sincere et sub iuramento secretas huiusmodi informationes a Superioribus ad quos exquisitas transmittere.

III. An valide et licite ad Novitiatum admitti possint postulantes, qui a Seminariis vel a Collegiis sive ecclesiasticis, sive religiosi, vel a Novitiatu dimissi quidem non fuerunt *formaliter*, sed *aequivalenter*, id est quos superiores induxerunt vel hortati sunt, ut sponte discederent ne dimitterentur. — *Resp.* Valide quidem per se, sed omnino illicite. Et ad fraudes vel abusus e medio tollendos in re tanti momenti, Superiores nullum ex huiusmodi candidatis admittant, antequam per accuratas et secretas informationes a Moderatoribus Seminariorum, vel Collegiorum ecclesiasticorum sive religiosorum, vel religiosi Instituti, in quo novitii fuerunt, sub fide iuramenti habitas, certi omnino fuerint, candidatos, de quibus agitur, neque formaliter dimissos fuisse, neque aequivalenter. Quod si de candidatis clericis agatur, pariter constare debet de eorum idoneitate litteraria.

IV. An recipi valeant ii, qui professionem votorum temporaneorum in aliqua Congregatione emiseraut, sed, peracto tempore, eandem sponte non renovaverunt. — *Resp.* Affirmative, praehabitis tamen iuratis informationibus, ut supra, in responsione ad II et III.

(Ex decr. d. v mens. Aprilis MCMX).

DIARIUM VATICANUM

(Mense Septembri MCMX).

Coram SSmo admissioes.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites, aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Supremum Ord. Fratrum Minorum vulgo Conventualium Consilium, a nuper electo administro generali P. Sottaz coram adductum; Paulus Albera, novus Salesianorum rector maximus; Petrus Maria Vigorelli, praepositus generalis renunciatus Congregationis S. Pauli Apostoli, vulgo Barnabitarum; Sacerdotes Capitulares Ordinis Praedicatorum; Veillot doctor, moderator Gallicae ephemeridis, cui titulus *L'Univers*; Sara Campo de Montt, vidua Reipublicae Chilensis Praesidis, recens vita functi.

Pontificiae electiones.

Illmus. et revmus. dnus. Gulielmus Walsh, archiepiscopus Dublinen. atque Hiberniae Primas, inter episcopos pontificio solio adstantes refertur.

— R. p. d. Antonius Maria Bonito, ipso postulante, ab archiepiscopali sede Amalphantana ad titularem archiepiscopalem sedem Auxumitanam transfertur.

Ipsa pariter postulante, r. p. d. Dominicus Mannaoli, ab episcopali sede Montis Falisci transfertur ad titularem episcopalem sedem Pomariensem.

— R. p. d. Angelus Hyacinthus Scapardini, haecenus episcopus Nuscanus, in archiepiscopum tit. eccl. Antiochenae in Pisidia promovetur.

— R. d. Namitius Patritius Foley, rector cathedralis ecclesiae S. Augustini in America, Episcopus dicitur ecclesiae Tuguegaraoanae noviter electae in insulis Philippinis.

— R. d. Robertus Vicentini doctor, Substitutus eligitur Vinculi Defensoris apud Sacrae Romanae Rotae tribunal.

Varia.

Sub die xxv mens. Augusti MCMX SS. D. N. Pius PP. X ad Galliae episcopos epistolam misit, qua actio Gallicae societatis, cui titulus *le Sillon*, frenaretur atque in certos fines redigeretur.

ANNALES

Cretensis quaestio.

Dum Venizelos et Pologioris, Cretensis alter atque simul Graecus civis qui pariter populi legatus dictus est in nationali Graecorum coetu, Athenas veniunt, ut coetus laboribus participes fiant, en Turcarum gubernium novas protestationes emittit coram nationibus Cretensis insulae tutelam gerentibus, ut consecraria vitentur quae, iuxta idem gubernium, Cretensi quaestioni ex hisce electionibus oriri possint. Exagerata quidem verba; quum nihil immutatum reapse fuerit, praesertim ex electorum intelligenti iudicio, qui sive Graecis officiis se abdicarunt, sive ipsum mandatum renuerunt. Equid ultra Turcis optandum erat? Atque eo magis quod Georgius, Graecorum rex, coetum « constituentem » inaugurans, in aditali oratione, opportuno sane consilio, quae in Graecia nunc regalem familiam, exercitum, populi concilium populumque inter se amice coniungere queant ostenderit, de praeteritis discordiis, de regia stirpe quibusdam infecta partibus, deque Cretensi discrimine ne obiter quidem attingens.

Cretae interim gubernio praefectus est Maris doctor, Venizelos assecla, qui magistri prudentiam procul dubio erit sectaturus.

Choremontalis Episcoporum lib. II, cap. 38,
quae ex Decreto n. 2672 in Florentina diei
14 Martialis 1829 ad III, continuari debuerat usque ad
Secretum Secretis seu Consistorii secreti, deinceps conti-
nuari debet usque ad diem qua notitia de facta Epi-
scopi translatione, sive per provisionem
Apostolicam, sive per litterarum Apostolicarum expe-
ditum in Curia Diocesana rite divulgata fuerit. (Ex
venerabili Bulli MCMX).

Deum circa Missam Parochialem.

in Diocesis, Missa in Festis suppressa, et applicatio, pro sepulcro, de speciali dispensatione, pro peculiari aliqua intentione, etiammodo expeditum ad communionem admittatur. Quaesitum a S. R. Congregatione, in parochialibus, ubi unus est sacerdos, an possit esse, etiam, pro die obitus seu defuncti, applicatio, negative ad S. R. Congregationem (1891. 1001).

...matrimônio

edito
 So
 amore,
 l'ediz-
 ne
 di
 di
 di
 di

sitate medii pro suo captu percipiat, atque eucharistia-
cum panem a communi et corporali distinguat ut ea
devotione quam ipsius fert aetas ad SS. Eucharistiam
accedat.

4. Obligatio praecepti Confessionis et Communionis, quae puerum gravat, in eos praecipue recidit, qui ipsius curam habere debent, hoc est in parentes, in confessarium, in institutores et in parochum. Ad patrem vero, aut ad illos, qui vices eius gerunt, et ad Confessarium, secundum Catechismum Romanum, pertinet admittere puerum ad primam Communionem.

5. Semel aut pluries in anno curent parochi indicare atque habere Communionem generalem puerorum, ad eamque, non modo novensiles admittere, sed etiam alios, qui parentum confessariive consensu, ut supra dictum est, iam antea primitus de altari sancta librant. Pro utrisque dies aliquot instructionis et praeparationis praemittantur.

6. Puerorum curam habentibus omni studio curandum est ut post primam Communionem iidem pueri ad sacram mensam saepius accedant, et, si fieri possit, etiam quotidie, prout Christus Iesus et mater Ecclesia desiderant, utque id agant ea animi devotione quam talis fert aetas. Meminerint praeterea quibus ea cura est gravissimum quo tenentur officium providendi ut publicis catechesis praescriptionibus pueri ipsi interesse pergant; sin minus, eorundem religiosae institutioni alio modo suppleant.

7. Consuetudo non admittendi ad confessionem pueros, aut nunquam eos absolvendi, quum ad usum rationis pervenerint, est omnino improbanda. Quare Ordinarii locorum, adhibitis etiam remediis iuris, curabunt ut penitus de medio tollatur.

8. Detestabilis omnino est abusus non ministrandi Viaticum et Extremam Unionem pueris post usum tabulis eosque sepeliendi ritu parvulorum. In eos, qui ab hacmodi more non recedant, Ordinarii locorum severè animadvertant.

Mandatum est insuper singulis Ordinariis ut huiusmodi ~~mandata~~ non modo parochis et clero significarent, sed ~~etiam~~ populo, cui quotannis legi debebit tempore praedictae ~~parochialis~~ vernacula lingua. Ipsi autem Ordinarii ~~omnes~~ unoquoque exacto quinquennio, una cum ceteris ~~procuratis~~ negotiis, etiam de huius observantia de-
bitum sibi Regem referre. (Ex decr. d. viii mens. Au-

Conversione de Religiosis.

...circa Decretum « Ecclesia Christi »,
...VII mens. Septembr. MCMIX « de quibusdam
...religiosis familiis non admittendis. » (1)

Decretum Ecclesie Christi d. d. 7 Septembris
 1868. In re postulantis in Religiosas Fam-
 ilias admittendis a S. C. Negotiis Religiosorum So-
 licite tractata, nonnullorum dubiorum solutio expe-
 dite prouti sequitur:

ad Novitiatum admissi ante pu-

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

USUM LATINI SERMONIS PER ORBEM UNIVERSUM TUETUR AC FOVET

Itaque, latine omnino exarata, scripta edit, quae populos omnes aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones, a nunciis et significationibus ad simplices et facili stylo expressas descriptiones, narratiunculas, dramaticas actiones; ab antiquitatis scientia ad dialogos vitae argumenta maxime communia tractantes, unde colloquia latine inire atque alere detur; a doctorum virorum scriptis nondum vulgatis aut parum cognitis ad primas adolescentum exercitationes, quae incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus conferant; a Pontificiis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inductas; haec omnia ut quisque vel ex missis regionibus, vel cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus alter ab altero difformis per commentarium eundem explere desideria sua possit.

Pretium annuae subnotationis est:

In Italia libellarum 6;

extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ante solvendum et recto tramite mittendum

ad Societatem Editricem Romanam

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA,

quae commentarium possidet nunc atque administrat.

Regia illudera. *conclutatio actibne?*

Inter regum vel administratorum itinera, quae transacto mense peracta sunt, dignum memoratu est quod Gellius, Germanorum Caesar, Vindobonensem recepit. Tunc cum privata sub specie urbem Austrorum caput petiverit, obsequium scilicet et cultus, cum Germani populi socio domestice offerendi, tantus fuit Vindobonensis civitatis aestus, ut innumeri eventus veluti antiquae amicitiae societas celebratio unanimiter recognitus fuerit.

— d. VIII In Moravia atque in Silesia graves inundationes urbes et oppida vastant.

— d. XI Caprese in oppido monumentum dicitur Michaeli Angelo Bonarroto, inibi nato.

— d. XII Lorraine aviator fretum S. Georgii, quod Angliam ab Hibernia dividit, per latitudinem nonaginta quinque chilometrorum feliciter transit.

— d. XV ad Clitumni fontes, quas Iosue Carducci, Italorum poetarum nostrae aetatis maximus, cecinit, in eiusdem poetae honorem monumentum inauguratur.

— d. XV Lutetiae Parisiorum vita fungitur Neleodius, Russorum apud Gallos legatus.

— d. XIX magnum ex ferriviarum ruina infortunium Rottenman, apud Austrorum stationem, lugetur.

— d. XXIII Geo Chavez, Peruvianus, in aëro navi Alpes ad Simplonem montem primus transmittebat, cum vero ad Domodossola oppidum terram horum peti, converso velivolo obruitur atque ita vulneratur, ut post paucos dies omnibus defensus extraxit spiritum ediderit.

— d. XXV ad Ariminum fractis limitibus flumina et ignis urbem invadunt atque ingentia stragem faciunt.

— d. XXVI Berolini carbonis fossores ex con-
— d. XXVII recedentes cum militibus publicae
— d. XXVIII manus in viis conserunt. Ex ci-
— d. XXIX plures hinc inde vulnerati recedunt
